

XURŞİDBANU NATƏVAN

(QƏZƏLLƏRİ)

<http://www.kitablar.com>
<http://www.kitablar.org/>

Səhərgəh nagahan gördüm dili-zarım nihan ağlar,
Sirişki-alilə hərdəm çəkər ahü fəğan ağlar.
Sual etdim:nə baidir çıxıb əflakə əfqanın?
Tökər xuni-çikər çeşmin, axar hər yan rəvan ağlar?
Könül huşyar imiş məndən, dedi: Badi-səbadan sor!
Sərasimə qalıb heyran, çəkər ah, əlaman, ağlar.
Səbadan sordum vıhvalı ki, ey hör haldan akah,
Nə vaqedir, səni tarı, olub dil natəvan ağlar?
Dəxi badi-səba, gördüm, bəsi dilkiru nalandır,
Təkəllüm yox bəyan etsin, qalıbdır bizəban, ağlar.
Tutulmuş nitq küftarı, dedi: Ey Natəvan xəstə,
Necə şərh eyləyyş halı ki, cümlə insü can ağlar.
Gəzirdim bağü səhranı, pərişai Nalilə, gördüm
Dəyib badi-xəzan sərvə qurumuş, bağban ağlar.
Zəban sözdən qalıb xali, tərəhhüm etdim əhvalı,
Gözümə tar olub dünya, dəmadəm cismü can ağlar.

Bəli, gər gül budağına toxunsa tünd badi-dəhr,
Pərişan olsa gül bərki, edər bülbül fəğan, ağlar,
Pozuldu rəvnəqi-gülşən, dağıldı zinəti bağın,
Düşüb tabü təravətdən, gül ağlar, gülsitan ağlar
Düşəydi çərx kərdişdən, olaydı dəhri-dün viran,
Bəşər tab eyləməz hərgiz, zəminü asıman ağlar.
İlahi, görməsin gözlər, yaman gündür belə günlər,
Aman verməz qəmi möhnət, hamı pirü cavan ağlar.
Firavandır qəhim, şərhin bəyan etmək deyil mümkün,
Yaz, ey müstovfiyi-aləm, müdam əhli-cahan ağlar.
Midad olsa əgər dərya, qələm olsa əgər əşcar,
Başa yetməz qəhim şərh, qələm hər ləhzə qan ağlar.
Tənim rəncur, dil xəstə, dəxi bir qəmküsarım yox,
Kimə şərh eyləyim dərdim, gedər tabü tavan ağlar.
Bəli, çün kövkəbi-tale vəbal etsə fələk icrə,
Nühusətlə qıran eylər, olur gün gər yaman ağlar.
Bu divani-qəzavətdir, müqəddər ruzi-əzzaldən
Ki, hər dəm növbənöv qəmlər yetər, bu Natəvan ağdar.
Kəsilməş taqəti-tabım, başımdan əql məhv olmuş, gözü
Gözüm əşki rəvan zahir, könül daim nihan ağlar.
Dəvasız dərdi-bidərman, qalib məhzunu sərgərdan,
Ərəstu ilə həm Loğman, Fəlatuni-zaman ağlar.
Təməmə dərdu qəmlərdən fəraqın dərdu əfzundur,
Onunçun Natəvan hər dəm olub nalan, qan ağlar.

Yıxıb bu könlüm evin, eyləyib viran, getmə,
Yoxumdu tabü-təvan firqətə, cavan, getmə!
Fəda olum sənə mən, səndən ayrılı bilməm,
Yəqin fəraqın edər qəddimi kaman, getmə.
Səninlə roşən idi qəlbim, ey gözü nuri,
Güman ki, tənq ola canımə bu cahan, getmə!
Boyun bəlasın alım, sərv tək yıxılma, oğul,
Doyunca görməmişəm, getmə, bir zaman, getmə!
Çıxaydı kaş gözü, görməyəydi hicranın
Öluncə bil edərəm naləvü fəğan, getmə!

Səbahə dək oturub çəkmişəm cəfalarını,
Boyum bərabərisən indi əlaman, getmə!
Yəqin əl çəkəcək dustu aşinalərdən,
Divanə tək düşəcək çöllərə anan, getmə!
Səninlə kim açılib qəlbimin şükufələri
Mürüvvət eylə, əzizim, edüb xəzan, getmə!
Tərəhhüm eylə mənə, dərdü möhnətim çoxdur,
Qoyub bu hier bəla içrə Natəvan, getmə!
Di yumma gözlərini, qoy görüm doyunca barı,
Gözümdə cari edib əşk şəm rəvan, getmə.

Xöcəstə bülbüli-xoşnitq, xoşzəban, getmə!
Mənə tərəhhüm elə, qoyma Natəvan, getmə
Bu gülşən içrə, gülüm novşüküftə bir gülsən
Sənə hənz deyil mövsimi-xəzan, getmə!
Məni - fələkzadəyə rəhm qıl, səni tari,
Qaşın kimi qəddimi eyləyib kaman, getmə!
Sənin bu gözlərinə gözlərim ola qurban,
Bir-iki dəm mənə ol bari hənzəban, getmə.
Yeni nümüvv eləyən, sərvvəş, dayan bari,
Sirişkimi qoy edim payinə rəvan, getmə!
Mənə ki, guşeyi-çəşm ilə bir nəhan baxdın,
Tez öldürər məni bu mehnəti-nəhan, getmə!
Düşə əyaqdən ol sərv-i-qamətin, billah,
Qiyamati gətirər başımə əyan, getmə!
Bu cismi-zarım üçün məhz ruhsən, axır,
Tutar qərar məgər, ruhsuz rəvan, getmə!
İki gözüm işığı, şahzadə simbərim,
Məni də yoldaş apar, qoyma Natəvan getmə!

Kəcrəvişdir bu asiman, əfsus!
Bivəfadır cahanü can, əfsus!

Nə yaman dağ imiş oğul dağı,
Mənə üz verdi imtahan, əfsus!
Göz evin qoydu naghəhan xali,
Oldu ol mərdümün nəhan, əfsus!
Məhrini kəsdi mən bəlakeşdən,
Oldu xak ilə mehriban, əfsus!
Ey gözüm nuri, hasili-canım,
Çəkərəm sənsiz əlamən, əfsus!
Sərv qəddin düşübdü xak üzrə,
Sənə bid oldu sayəban, əfsus!
Səni ləbtəşnə yad edəndə olur
Göz yaşım cuy tək rəvan, əfsus!
İzzətü cahü dövlət içrə səni
Görmədim bircə kamran, əfsus
Arizuvu həvəs xəcil səndən,
Olmadın hiç şadmai, əfsus!
Səni ağuşə çəkdi xaki-siyah,
Əşkdən bağrım oldu qan, əfsus!
İtirib bu şüküftə qönçəsini,
Qaldı sərgəştə Natəvan, əfsus!

Mənə bədtərdi düzəxdən, əzizim, gülsitan sənsiz!
Odur hər sünbülü susən gözümdə bir tikan sənsiz!
Vəfasız dəhri-dun içrə əgər şəkkər qəzam olsa,
Olur zəhri-hələhil, tutiyi-şirinzəban sənsiz!
Səbəb noldu ki, məndən mehr. kəsdin, mehriban bülbul!
Olub qumri kimi ku-ku yenə virdi-zəban sənsiz!
Xoş ol günlər ki, vəslindən edərdim kami-dil hasil,
Olunca mübtəla hicrə, çıxaydı kaş can sənsiz!
Əlif. tək sərv qəddin, can içində ketdi, qəmxarım,
Necə aram tutsun, bilməzəm, cism içrə can sənsiz?
Çıxar sübhü məsa əflakə dudi-şöleyi ahim,
Zəbani-halimə giryan olur gərrubiyan, sənsiz.
Nəzər qıl, qönçeyi-lalə misalı bir-biri üstən
Çəkilmış sinəmə, gör kim, necə daği-nəhan sənsiz!

Keçibdi mövsimi-gül, getdi növbahar, əfsus!
Qalıbdı bülbüli-biçarə xarü zar, əfsus!
Riyazi-izzü şərəfətdə bir gül açmışdı,
Qopardı ol gülü gülçini-ruzigar, əfsus!
O gül ki, qibtə edərdi ona behişt-i-çəmən
Tutubdu indi yer altında o, qərar, əfsus!
O gülbədən ki, ipək köynək incidərdi onu,
Olubdur indi o, torpaqla xakisar, əfsus!
Sən allah, ey qara torpaq, onu əziz saxla!
Odur mənim gözümlün nuru, ey məzar, əfsus!
O taza ay hələ bədr olmamış tamamü-kamal
Batırdı ol ayı bu çərxi-ruzigar, əfsus!
O pak olan uca göylərdə bürci-Xurşiddən
Parıldadı uca bir ulduz, oldu tar, əfsus!

OĞLUM ÜÇÜN

Yanar canım, oğul, daim sənin nari-fəraqında,
Necə pərvanələr hər dəm yanar şəmin ayağında.
Güli-ruyün həvasilə çıxar əflakə əfğanım
Olur bülbül nəvası gül fəraqı iştiaqında.
Sənin vəslin xəyaliylə gözü könlüm gəzər daim
Ki, çün Məcnuni-sərgəştə, gəzər Leyla sorağında.
Nəhali-qamətin zikri mənim virdi-zəbanımdır,
Dəmadəm naleyi-qumri olur sərvın budağında.
O şirin ləblərin şövqü günü-gündən olur əfzun,
Əgər Fərhad tək yüz il dolansam hicr dağında.
hərisəm bəs ki, ol şirinzəbanın zikrinə hərdəm,
Olur, xoş nitqli tuti, şəkər olsa dəmağında.
Sənin hicrin odu, Abbas, dəxi, çıxmaz ki, canımdan,
Səməndər tək yanar daim anan nari-fəraqında.
Uçub şəhbaz tək könlüm, gəzərdi vəsl bağında,

Pərü balını sındırdı fələk, bu pır çağında.
Gözümdə tardır dövrən, məhü xurşidi-nurəfşan,
Məhaq içrə olub pünhan, sanasan çərx tağında.
Sirişkim birlə kim, xali deyildir qamətin gözdən
Nə tez düşdü tərəvətdən o sərvən su qırağında.
Nolaydı kur olaydım, görməyəydım gül kimi cismin,
Qalıbdır tirə xak içrə, məzarıv küv qabağında.
Könüldə həsrətim qaldı, məzarın heyf kim, bir dəm
Səni ta görmədim xürrəm, oğul, damad otağında.
Nədəndir intizar ilə, o şəhla göz baxar heyran,
Gözüm ol gözlərə qurban, baxar ahu sayağında.
həmişə zarü dilməhzun, tökər gözdən sirişki-xun,
Pərişan hal ilə daim, qəmi mehnət bucağında.
Qəmi-hicran edib tüğyan, qalıbdır Natəvan suzan,
Rəvan əşki-bəsər hər yan olan gözlər bulağında.

Özün eşq atəşinə vurmağa dilşad pərvanə,
Bəli, bir dəfə yanmaqdan olur azad pərvanə.
Görür məclislər içrə şəmi hər şəb yar, əğyarə,
Onunçün yanmağın tərhin qılır bünyad pərvanə.
Sənə, ey şəm, töhmətlər qılır məşuqlər içrə,
Əgərçi xərməni-ömrün qılır bərbad pərvanə.
Demə məşuqə bipərvadı, şəmə kim mələmətdən
Verib can sübhədək oldu vəfadən şad pərvanə.
Bilib şəmin vəfasın cismü canın atəşə yaxdı.
Qəmi-hicran dəmi-vəslətdə etdi yad pərvanə.
Cəfayi-hicridən canə yetib şövqi-vüsal ilə,
Yanıb şəmin oduna etmədi fəryad pərvanə.
Yanar çün Natəvan xəstə, müdam ol atəşi-qəmdən,
Səbur ol, eylə adət şiveyi-ustad, pərvanə!

Nədəndir səndə əylənməz güli-dövrən, xuda hafiz.
Mənə həm gəldi getmək növbəti, yaran, xuda hafiz!
Cahanda olmadı bir də görəydim mah rüxsarın,
Nə qədri cəhd qıldım, olmadı imkan, xuda hafiz!
Neçin sən tərki-mehr etdin, vəfadən əl çəkərlərmi?
Məgər əhdv vəfa etməz məhi-xuban, xuda hafiz!
Rəqiblər qoymadı yetsin əlim bir daməni-vəslə,
Xəyalilə keçirdim ömrümü nalan, xuda hafiz!
Nə səbrü taqətim qaldı, və əqlü huş bilmərrə,
Onunçün çeşmi-pürxunum olur giryan, xuda hafiz!
O gün kim məhşəri-kübra olur, vəhm et o gündən kim,
Tutub dərmanını dildən çəkim əfqan, xuda hafiz!
Üzüb əl Natəvan candan ki, ta ümmidi-vəsl etməz,
Dili qəmgin, çəkər pürxun, olub suzan, xuda hafiz!

Qoyubdur intizarında, neçin gəlməz, neçin gəlməz?
həmişə ahü zarında, neçin gəlməz, neçin gəlməz?
Üzüldüm karivanımdan, əl üzdüm xanimanımdan,
Fələk incir fəqanımdan, neçin gəlməz, neçin gəlməz?
Gedibdir qafilə salar, olubdur gözlərim xunbar,
Nə bir yarü, nə bir qəmxar, neçin gəlməz, neçin gəlməz?
Könüldə ahü zarım var, səbrü nə qərarım var,
Deməz bir diltikarım var, neçin gəlməz, neçin gəlməz?
O zülfü nərgisi-məstə, könül çoxdandı pabəstə,
Məni hicran edib xəstə, neçin gəlməz, neçin gəlməz?
Səri-kuyin gəzən könlüm gülü-ruyin sevər könlüm,
Vüsəlın çox dilər könlüm, neçin gəlməz, neçin gəlməz?
Alıbdır canımı hicran, olubdur gözəlarım giryan,
O məhvəş, nazənin canan, neçin gəlməz, neçin gəlməz?
Mənə hicran məşəqqətdir, fəraqın dərdi möhnətdir,
Nigarım xeyli müddətdir neçin gəlməz, neçin gəlməz?
Əzizim, göz yaşım qandır, işim fəryadü əfqandır,
O yarım harda mehmandır, neçin gəlməz, neçin gəlməz?
Yanar canım fəraqından, tutar könlüm sorağından
Ki, çıxsın yar otağından, neçin gəlməz, neçin gəlməz?

Əlimdə ixtiyarım yox, gedib, səbrü-qararım yox,
Yanımda gül-üzarım yox, neçin gəlməz, neçin gəlməz?
Səba, ol məhliqa dilbər, alıbdır canımı yeksər,
Könül ancaq onu istər, neçin gəlməz, neçin gəlməz?
Yetibdür ərş üzə dadım, tutub dünyanı fəryadım,
Mənim ol sərvə-azadım neçin gəlməz, neçin gəlməz?
Qalıbdır Natəvan nalan, keçə-gündüz olur giryan,
Onun yox dərindən dərman, neçin gəlməz, neçin gəlməz?

O müjgani-siyəh-novkin xədəngi-yarə bənzətdim.
Xətadır çeşmi-məstin ahuyi-Tatara bənzətdim.
Gözün mərdümləri sərməst olub tökmək dilər qanı
Düzubdür hər tərəf peykan əcəb xunxara bənzətdim.
Çəkilməş guşəyə bülbul, fəğanü nalələr eylər.
Düşən gül üstə damə əndəli-zarə bənzətdim.
Tutub gəç gərdənin hər ləhzə olmuş məhvi-nəzzarə,
Yar ardınca baxan bir aşiqi-naçara bənzətdim.
Görüb tərifi-binaguşunda çin-çin zulfi-mişkini,
O gənci-şayəgan üstə yatan şahmara bənzətdim.
Der idin: kim, nədəndir Qeys olub divaneyi-aləm?
Cünun sərrışəsi ol turreyi-tərrarə bənzətdim.
Cəfayi-dəhrdən gördüm edərdi şəkvə bir müztər
Səsindən Natəvani-bidilü əfkarə bənzətdim.

Dilbərə, dərdi-dilimdən belə ünvan etdim
Ki, qəmi-hicrdə dil mülkünü viran etdim.
Mümkün olmaz mənə vəslin bilirəm həşrə kimi,
Ol səbəb məskənimi kuhi biyaban etdim.
Eşq sultanı mənim qətlimə fərman gətirib,

Etmədim tərki-vəfa, taqəti fərman etdim.
Səri-kuyində qoyub başımı bir uf demədim,
Səri sidqilə dilü canımı qurban etdim.
Ya təbib adını tərək eylə, təbabət etmə,
Ya mənim dərdimi tap, gör, niyə tüğyan etdim?
Yoxdu bir kimsə məgər dərdimi bilsin, ya rəb
Ki, mən öz qanım ilə dərdimə dərman etdim!
Dərdi-hicrində gözüüm yaşı tutub dünyanı,
Nuh tufanı kimi, gör ki, nə tufan etdim!
Natəvan, etmədi ol sənkdilə naləm asər,
Geçə-gündüz nə qədər naləvü əfğan etdim.

Varımdı sinədə dərdü qəmi-nihan, ölürəm,
Fəda olum sənə, gəl eylə imtahan, ölürəm!
Fəraqdan gecələr yatmaram sabaha kimi
Xəyali-zülfünə bağlı gedibdi can, ölürəm.
Bahari-hüsnün ara gör necə xəzanəm mən,
Bahar laləsi tək bağrım oldu qan ölürəm.
Vərəq-vərəq dilü can hicrin içrə odlandı,
Misali gəncafə səd parə oldu can, ölürəm.
O xaki-payını mən aşıyanə etmiş idim,
Vətəndən ayrı düşüb, indi laməkan ölürəm.
Dedin ki, çək əlini damənimdən,--əl çəkdim.
Tərəhhüm eyləmədin axır, ey cavan, ölürəm.
Çəkərdim həsrətini, görmədim xudahafiz,
Olubdu indi işim naləvü fəğan ölürəm.
Fəda o qamətinə kim, qəza nə xoş çəkmiş,
Kədər büküb belimi, eyləyib kaman, ölürəm.
Fəraqdan tükənib tabü taqətim, billah,
Vüsələ yetməz əlim, zarü Natəvan ölürəm

Əgərçi xoşdu mənə ətri, həm səfası gülün,
Cəfası çoxdu, nə hasil ki, yox vəfası gülün.
Cəfayi-xarı görüb köçdü bağdən bülbül,
Görən kim oldu bir gülşəndə aşinası gülün?
Xəzanə meyl elədi, almadı vəfa nəzərə,
Yetişdi bülbülə çox-çox qəmü cəfası gülün.
Tökər sirişk əvəzində gözümlə üzə al qan,
Olubdu çünki könül zarü mübtəlası gülün.
Yazılsa nöqtəbənöqtə, deyilsə hərfbəhərf,
Qutarmaz həşrə qədər halü macərası gülün.
Üzari-alinə baxdıqca qan olur dillər,
İlahi, həddən aşır möhnəti bəlası gülün.
Xəta yoluna düşüb bülbülə cəfa qıldı,
Xətaya saldı özün aqibət xətası gülün.
Cahanda zərrə qədər olmaz, ey könül, xəndan
Ki, xuni-bülbül əgər olmasa ğəzası gülün.
Tutardı xuni-cigərdən olaydı gər sirab
Günəş tək hər tərəfi, Natəvan, ziyası-gülün.

Olmuşam dəhri-bəla içrə bu gün divanə mən,
Varmadım meyxanəyə, sındırmadım peymanə mən.
Əhdlərdən keçmədim, peymanlər sındırmadım,
Lacərəm bimehrlə tək, olmuşam əfsanə mən.
Tərki-gülzar etmişəm, bülbül kimi mən, ey rəqib,
Aqibət bir guşə içrə gəlmişəm əfqanə mən.
Eşq rüxsarında bir dəm vəslilə şad olmadım,
hər tərəf seyr eylədim, düşdüm əcəb hicranə mən.
Qəm yükün çəkməkdən, ey dil, bir dəm azad olmadım,
Hərçi cəhd etdim, nə hasil, yetmədim cananə mən.
Duş gördüm kim, gəlibsən külbeyi-ehzanıma,
Ol zaman nəzr eylədim canü dilim qurbanə mən.
Görməyim düşvardır, vallah, səni, bil, ey rəqib,
Zülfə bağlı qoy gedim, axır düşüm zindanə mən.
Dövrü dönmüş dövr dövrən etmədi kamımca ah!

Düşmənimdir, bilməzəm kim netmişəm dövrənə mən.
Varü yoxumdan qalan ancaq mənim bir can idi,
Natəvan, daxi dedim: sərf eyləyim mehmanə mən

Könül, qanın gözümdən navaki-qəməzən rəvan eylər,
Məsəldir mərdüm içrə: «Məst olan, əlbəttə, qan eylər».
Könül, bil kim, o çeşmi məst olub heç bir xəta etməz,
Yəqinimdir, əgər, qan etmiş olsa, qanə-qan eylər.
Əgər qaşü gözüün xışm eyləsə, ey mahi-növ, bir dəm,
Könüldə fitnələr peyda olur, hər dəm fəğan eylər.
Nihani baxmağından izzirabi-könlüm, əfzundur.
Nə cadudur ki, hər dəm kəşfi-əsrari-nihan eylər
Uçub mürği-dilim qonmuş səri-zülfi-pərişanə,
Bəla sərmənzilində gör nə qafil aşıyan eylər?
Üzün dövründə zülfün küfrə bənzər, tutmuş imanı,
hərami xeylini kim böylə gəncə pasiban eylər?
Səba zülfün nəsmi gar aparsa vadvyv-Çvaa,
Xötən sahrasını mişkin edib ənbərfəşan eylər.
Raqvbvm görüəsvn bvr nəşə, ya rəb, çaiv-vşrətdan
Ki, məndən bisəbəb ol şuxi məstü sərgiran eylər.
Deyirlər: dərdi-eşqin adəm öldürməz,--dürüstdür bu
Və lakin əmr elər, mən kimi zarü Natəvan eylər.

Ey güli-susən, səni bir natəvan çəkmiş məgər
Bir məhi-ali maqamə bəndivan çəkmiş məgər?
Beylə tarik rəng ilə girmiş o qəsrə bilməyib
Sillələr rüxsarınə ol bağban çəkmiş məgər?
Çünki bu gülşəndə sərgərdan gəzənlər çoxdu, çox
Ol səbəbdən pasibanlar xoş nişan çəkmiş məgər?

Rəngü buyından müzəyyəndir büsati-bəzmi-gül,
Xameyi-nəqqaşi-qüdrət gülsitan çəkmiş mægər?
Bu qədər lütfü nəzakət kim sənin püsnündədir,
Lütfi-təbilə səni ol Natəvan çəkmiş mægər?

Nə mən olaydım, ilahi, nə də bu aləm olaydı
Nə də bu aləm ara dil müqəyyədi-qəm olaydı.
Nə hicr atəşinə odlanıb yanaydı dilim,
Nə eşqin içrə könül böylə şad xürrəm olaydı.
Nə sərv qəddin olaydı, nə həsrətilə gözümlə kur,
Nə ruzgar fəraqində qamətim xəmə olaydı.
Nə bəhr olaydı, nə ümman, nə böylə göz yaşı cari.
Nə gül üzündə, ilahi, bu növi şəbnəm olaydı.
Nə gül olaydı, nə gülzari-gülşənin dəxi seyri,
Nə xar möhnəti, bülbul, səninlə möhkəm olaydı.
Nə çah olaydı, nə zindan, nə karivan güzəri,
Nə Yusifi bu bələdə görən bir adəm olaydı.
Nə bəzm, olaydı. nə bazari Yusif əhvalı,
Nə rəhgüzərdə Züleyxa qəm ilə həmdəm olaydı.
Nə ah olaydı, nə əfsus, nə parə-parə könül,
Nə Natəvanın, ilahi, həvası dərhem olaydı!

Yenə ya rəb, nə qəmgindir mənim bu şad olan könlüm,
Rumuzi-eşqdən ağah olub, ustad olan könlüm.
Görübdür yarı əğyarə olubdur məhvi-nəzzarə,
Edibdir sinəsin parə, mənim abad olan könlüm.
Niyə peymanidən keçdin, niyə zəncirdən qaçdın?
Nədəndir çöllərə düşdün, mənim bərbad olan könlüm?
Fəraqın ruzi-məhşərdir, sərəsər mehnəti qəmdir.
O zülfün kiymi dərhemdir, mənim azad olan könlüm.

Baxın bu Natəvan zarə, günü bəxtim kimi qarə,
Gəzər Məcnun tək avarə, mənim naşad olan könlüm.

Nədir murad. fələk etməz imtahan tərkin?
Güli-füsürdə qılır cövri-gülsitan tərkin.
Neçə qərinə keçib, çəkməz əl cəfasından,
Budur məramı, qıla sərv busitan tərkin.
Fəraqə düşmüşəm, olmuş müdam işim əfğan,
Məgər gül olmazsa, bülbul edər fəğan tərkin?
Cahanı tərək edərəm, cümlə dövlətu varın,
Mahaldır eləmək böylə nocavan tərkin.
Çəkib fəraq, olalı dərdü qəm giriftarı,
Sirişkimin, olumu eyləmək rəvan tərkin?
Nö oldu, kənci-rüxün eylədi nəhan gözdən!
Xəzinə sahibi eylərmi pasiban tərkin?
Qədim rəsmdə kim, mülki-dil olur viran,
O dəm ki, məmləkətin qılsa xosrovan tərkin.
Nə bais oldu ki, tez kəsdi məndən ünsiyyət,
Qərarü səbrü təvan etdi Natəvan tərkin.

Hicrin edibdi könlümü bərbad, ağılaram,
Çoxlar tutar bu halıma irad, ağılaram.
Könlüm evi xərəbtər oldu fəraqdən,
Vəslin bu mülkü etmədi abad, ağılaram.
Dami-fəraqdəkən, çox ilahü labələr
Etdim, nə sud, etmədi azad, ağılaram.
Nə hicri-yarə taqətü halım vəfa edər,
Nə vəslə çatmaz əl, edibən dad ağılaram.
Çəkdikcə cövri-hicrini könlüm fərəh tapar,
Şadam bu əmrə, bəs niyə naşad ağılaram?

Kuyində məhrəm etdi rəqibi, səfa ilə
Qəhr ilə etmədi məni həm yad, ağlaram.
Hicrində xoşdur ağlamaq ahü fəğan ilə,
Səs verməsə bu naləvü fəryad, ağlaram.
Çün Natəvani-zarü zəifəm fəraqdən,
Bu gündə yar etməsə imdad, ağlaram.

Hicran ilə kim, daməni-qəm dəstrəsimdir,
Şadəm ki, xəyalın, gözəlim, həm nəfəsimdir.
Gül ayrısı bir bülbülü-bimarü qəminəm,
Əfğan ilə bu guşeyi-məhnət qəfəsimdir.
Cismimdəki biman könül haləsi, guya,
Bir qəmzədə məhmildən asılmış cərəsimdir.
Görmək üzünü qayəti-hər fikrü xəyalım,
Öpmək ayağın maeyi-şövqü həvəsimdir.
Xurşidə yetər başım əgər, çəkərin olsam,
Bu rütbə ilə aləm əra fəxr bəsimdir.

Şuri-eşqin başıma axırı sövda gətirir,
Bu müşəxəssdi ki, eşq aşiqə qovğa g gətirir
Tari-zülfündü məni böylə giriftar eləyib,
Nə gələ başıma, ol zülfi-mütərra gətirir.
Gül üzün görmək əgər mümkün olaydı bir dəm,
Hər zaman görmək onu nuri-mücella gətirir.
Qaşü göz, novki-müjə fitnə üçün cəm olmuş,
Ox atıb, tiğ çəkib, hər biri dəva gətirir.
Könlümü qarət edir eylə ki, tari-zülfün,
Rumə, sanki həbəşi ləşkəri-yəğma gətirir.
Naqənin varmı şüuru bula aşiq kuyin,
Onu Məcnunə tərəf cəzbeyi-Leyla gətirir.

Yusifin sanma, dübarə görə Yəqub üzün,
Mehr bazarına gör getsə, Züleyxa gətirir.
Yusif Misrdə gər aldı Züleyxa nəqdə,
Nəqdi-can, aşiq olan, əldə mühəyya gətirir.
Sidqi-qəlb ilə nisar etmiş idin can nəqdin,
Natəvan, mücdə bu gün, qətlinə fərma gətirir!

Rəqib töhməti etdi məni cüda, ey dust!
Bu zülmü gördü rəva, görməsin səfa, ey dust!
Əgər ki, tiğ çəkib öz əlinlə öldürəsən,
Deyil mənə bu cəfa, bilməzəm cəfa, e y dust!
Kənardan baxaram mən həqir həsrətlə,
Bu yaxşı şeyvə deyil, olma bivəfa, ey dust!
Rəqibə xoşdur həmişə, məni kənar etsin,
Fəda o himmətinə, olma sən riza, ey dust!
Nə tab hicrinə vardır, nə taqətim səbrə,
Bunun alacı ki, mümkün deyil mənə, ey dust!
Sənin bu hüsnünə layiq ki, heyf, əhdin yox,
Nə qədər səy elədim, tapmadım dəva, ey dust!
Bəli, bu hicrin ilə mən həmişə xoşhaləm,
Görək ki, neyləyəcək axırı qəza, ey dust!
Rəqib görməsin, allah, visali-işrətini,
O səpdi tuxmi-fəraqı, görüb rəva, ey dust!
Çağırram allahımı hal, Natəvan ilə
Məgər ki, tez verə haq düşməyə cəza, ey dust!

Səninlə, ey buti-məhruy, mehriban mən idim,
Ənisü-munis idim, yari-mehriban mən idim.
Cəmalının gülünə nişi-xar tapmadı əl
Ki, hüsn bağına peyvəstə bağban mən idim.

Səriri nazdə sən xabi-naz edən gecələr,
Səbahədək səri-kuyində pasiban mən idim.
Səbəb nə oldu məni hicrə mübtəla qıldın?
Nisar edən səri-kuyində cismü can mən idim.
Rəvadı bunca çəkim dərdi-fırqətin, axır,
Visal günləri, ey dust, kamran mən idim.
Bəla xədənginə, neylim, məni nişan qıldın,
Rəqib tənəsinə xatiri-nişan mən idim.
Səlamət əhli nə bilsin nədir məlaməti-eşq?
El içrə şöhrəti-eşq ilə dastan mən idim.
Driğ, yanmadı yar, görmədi fəraq odunu,
Neçün güman eləməz eşqdə yanan mən idim.
Həmişə vəslin ilə şadü xürrəm olmuşdum,
Bu hicr oduna yanan zarü Natəvan mən idim.

Nə oldu bülbülə kim, qıldı gülsitan tərkin?
Unutdu güllərini, etdi aşıyan tərkin.
Kim ilə münis olubdur, kimə salıb meylin?
Rəvamidir eləmək yarı-mehriban tərkin?
Könül ki,xari-cəfadən həmişə nalandır.
Yaralıdır, eləməz naləvü fəğan tərkin.
Çırağı-rövşəni-bəzmi-ümid ikən, yarəb,
Səbəb nə oldu, o məh etdi həməbəban tərkin?
Baxarmı qeyrilərə çeşmi piri-Kənanın?
Edərmı aşiq olan Yusifi-zaman tərkin.
Sənin fəraqinə canımda tabü taqət yox,
Təni-füsürdə, əziza, edərmı can tərkin?
Cahanı tərək eləməz kim ki, aşıqi-candır.
Həyatdan üzüb əl.eyləməz cahan tərkin.
Qərarı-canım idi kəsdi can təvanəsini
Üzüldü qüvvəti-can, etdi Natəvan tərkin.

Firiştətələtü məhrui xoşliqa, getmə!
Cəmalı qəlbimə daim verən ziya, getmə!
Məsih tək, nəfəsi mürdəni edən ehya.
Dəhanı icrə olan çeşmeyi-bəqa getmə!
Əsiri-danə olub, dami-zülfə düşdü könül
O növ silsilədən kim edər rəha, getmə!
Mərizi-eşq olana neyləsin təbibbi-zaman?
Səvayi-şəhdi-ləbin yoxdu bir dəva, getmə!
Kəmalı-şövqlə qoy eyləyim Xəliləsa
O xaki-məqdəminə canımı fəda, getmə!
Əgər fəraqını görsəm, görən gözüüm çıxsın!
Gözümdə xaki-rəhin eyni-tutiya, getmə!
Təvafi-kuydə səyim necə olur hasil?
Ona ki, zikri-ləbin verməsə səfa, getmə!
Xəzinə gövhəri tək olmusan nəhan gözdən.
Vücudunu eləyib məhz kimiya. getmə!
Rəqib tənəsi, hicran qəmi olur müşkül,
Bu Natəvanə görüb onları rəva, getmə!

Ey əhli-dil, Fənanı qoyun barı ağlasın,
Əğyarə çünki yar olub. yarı, ağlasın.
Mən etmək aşiqi, nə rəva, ahü zardan?
Çox dərdi var, qoyun ki, sizi tarı, ağlasın.
Gizlin xəyalı var ki, belə ahü zar edər,
Öz halinə qoyun bu diləfkari. ağlasın!
Bülbül nəvası bəbəb olmaz bu bağdə,
Gördükcə, hər zaman, gül ilə xarı, ağlasın.
hicrani-yar oldu səbəb ağlamağına,
Ya rəb, görüm, həmişə səbəbkari ağlasın!
Vursun əlilə başına hər şam, ta səhər,

Yarə qəm içrə olmadı qəmxarı, ağlasın.
Şami-fəraqdə qalıban zarü xəstəhal,
Saldıqca yadə ol məhi-rüxsarı, ağlasın.
Səsləndi Natəvanə ki,ərbabi-qəm tamam
Hali-Fənayə cəm olub elcarı ağlasın!

Bilən bu dərdimi yoxdur bu halətdə, bu halətdə
Tutubdur könlümü mehnət bu firqətdə, bu firqətdə.
Neçün əhvalımı bilməz o mahi-mehriban, ya rəb?!
Nədən heç dadıma yetmaz bu müddətdə, bu müddətdə?
Gedibdir taqətim dizdən, tükənmiş nur həm gözdən,
Neçün ülfət kəsib bizdən bu qürbətdə, bu qürbətdə.

Deyin yari-vəfadarə, o, çox uymasın əğyarə,
Kərəm qılsın məni-zarə bu xiffətdə, bu xiffətdö.
Ataram sərü samanı, dağıdaram bu viranı,
Yolunda qoymuşam canı bu mehnətdə, bu mehnətdə.
Gözümə intizarım var, dilimdə izzirabım var,
Rəqiblər yar, mən əğyar bu qəflətdə, bu qəflətdə.
Vətəndən ayrılıb getdim, rəhi-əşq içrə seyr etdim,
Mən hicrində cana yetdim bu həsrətdə, bu həsrətdə.
Məni qoydu fəraqında, həmişə iştiaqında,
həyatın sonku çağında, bu üsrətdə, bu üsrətdə.
Dolandım hicr dağında, əyildim qəm otağında,
Xəyal hüsnün sorağında bu saətdə, bu saətdə.
Xəyalım yar ilə getmiş, dilim hicr ilə odlanmış,
Cəsəd həm Natəvan qalmış bu zillətdə, bu zillətdə.

Ey dust, yararmı böylə iqrar?
Yar olduğum idi, oldum əğyar,
Sən qeyrilər ilə üns tutdun,
Bilməm niyə yarını unutdun?

Sən qeyr il həməzəbanü yekdil,
Əmma, mənə ruzgar müşkil.
Bəsdir mənə verdiyin bu xiffət
Əğyar arasında, bimürüvvət!
Birəhmlik etdiyin yamandır,
Bir rəhm elə kim, aman, amandır!
Bax bir fələkə, gör indi, zinhar,
Gör kimlər ilə edibdir iqrar?
Əfsus ki, keçdi ruzigarım,
Ahım sənə çatmaz, ey nigarım!
Biganəlik etmə, aşınayəm,
Dərgahinə kəmtərin gədayəm.
hər an ki, məni bu halə salmış,
İndi belə qeylü-qalə salmış.
Gəl rəhm qıl indi padşahım!
Əflakə yetişdi dudi-ahım.
Sən yar ilə zövqdə, səfadə,
Mən burda bu cövr ilə çcfadə.
Vaxtında sən aşinalıq etdin.
Döndün. belə bivəfalıq etdin.
Təqsir kimin oldu, padşahım?
Bildir ki, mənə nədir günahım?
Bəs neyləsin, indi bu dili-zar?
Gör kimlər ilə çəkərdim azar.
Sən nazin ilə ol indi xürrəm.
Əğyar ilə qəm çəkim dəmadəm.
Sən eyşdə əyləş indi xoşdil,
Mən hicridə, həm məlulü müşkül.
Öldür məni. olsun əllərin var.
Səbr eylə, gözüüm, nə təqsirim var.
Qəhr ilə çəkərdim ah candan,
Ah çəkməyir al bu Natəvandan.

Nə ev xəyalı nə də fikri-aşiyənə mənə
Ki, bəsdir ünsi-fərağət misalı mənə
Səni görəndə şadam, körməyəndə zar, oluram
Visalın ilə sevindi, demə bəhanə mənə!
Öluncə qəlbimə dağdır məhəbbətin fikri
Ki, yadigar kimi qalsın bu dağ nişanə mənə.
Bu ruzigardə mən zarü binəva qaldım,
Qəribədir, verir üz mehnəti-zəmanə mənə.
Pənahgahıdı çox Natəvani-qəmzədənin,
İlahi, qalsın həmişə bu asitanə mənə!

Səni kimdir sevən bica, qərənfil?
Sənə mən aşiqi-şeyda, qərənfil!
Səni gülşən ara aşüftə gördüm,
Yəqin bildim tutub sevda, qərənfil!
Belə pəcmürdə hal ilə durubsan,
Düşər güllər əra qovğa, qərənfil!
Driğa kim, vəfasızdır bu gülşən,
Gedər bu tələti-ziba, qərənfil!
Üzündən pərdeyi-nazın kənar et!
Unutma aşiqi, haşa, qərənfil!

Dilbəra, dərdi-dilimdən belə ünvan etdim
Ki, qəmi-hicrdə dil mülkünü viran etdim.
Mümkün olmaz mənə vəslin, bilirəm, həsrə kimi,
Ol səbəb məskənimə kuhu biyaban etdim.
Eşq sultanı mənim qətlimə fərman gətirib,
Etmədim tərki-vəfa, təti-fərman etdim.
Səri-kuyində qoyub başımı, bir uf demədim,
Səri-sıd q ilə dilü canımı qurban etdim.
Ya təbib adını tərək eylə, təbabət etmə!
Ya mənim dərdimi tap, gör niyə tüğyan etdim?!

Yoxdu bir kimsə məgər dərdimi bilsin ya rəb!
Ki, mən öz qanım ilə dərdimə dərman etdim.
Dərdi-hicrində gözümlə yaşı tutub dünyanı,
Nuh tufanı kimi gör ki, nə tufan etdim. .
Natəvan, etmədi ol səngdilə naləm əsər, l
Gecə-gündüz nə qədər naləvü əfqan etdim.

Müşküldür, mən kənərə düşəm kuyi-yardən,
Dışvardır ki, əl üzəm o gül üzardən.
Ya rəb, nolar ki, yar gələ mərgi-aşıqə,
Can qüssədən rəha ola, dil intizardən,
Şaxi-gül üzrə əylənib ol şahmari-gur,
Əmr eyləyir ki, çək əlini zülfi-yardən.
Hicr atəşin arayə dəxi salma, ey rəqib!
Mümkün olurmu ayrılı pərvanə nardən?
hüsnün xəyalıdır səbəbi-şövqi-xatirim;
Qəməndi qoymayan qurtarım ahü zardən.
Qəmdən səvayi qəm günü qəmxar yox, könül!
Şad ol qəzayə, hər nə yetə qəmgüsardən!
Rahi-vəfadə çanü cahan verdi Natəvan,
Ta həşr olunca çəkməz əlin etibardən.

Nə yaxşı munis idi, heyf, nəgəhan getdi,
Məni bu möhnət əra qoydu ələman, getdi.
O sərvə-nazdan ayrı baxarmı sərvə gözümlə,
hilal tək qədimi eylədi kəman, getdi.
Unutdu güllərini, qıldı xaniman tərkin,
Nə baxdı yarlərə, çəkdi ələman getdi.
Nə oldu ariz əya, bağiban, bu gülşəndə,
Açılmadı bu bahar gülləri, xəzan getdi?
Nə tapdı ləzzəti-işrət, nə gördü gülzarı,

Bahar fəslində, yaran, bu novcavan getdi,
Məni bu möhnət əra qoydu didəsi giryan,
Bəlayi-hicrə salıb, qoydu baqır qan, getdi.
Məzarın üstə gəlib əylənim dəmadəm, oğul,
Deyərmisən ki, nə növ ilə Natəvan getdi.

Nə güldür kim, qəmində ömrədən bizardır bulbül?1
Olub hər bağiban gülzarə məhrəm, xardır bulbül.
O gül kuyində əz bəs ki, fəqanü nalələr çəkdim,
Fəğanü naləmin təsiri var, bimardır bulbül.
Vəfasız anlayıb gül əhdini ondan fəğan eylər,
Xəzan taracını bilmiş, əcəb huşyardır bulbül.
Drira kim, olub zağü zağan yığnağı bu gülşən,
Qalıb avarə, hər dəm həsrəti-gülzardır bulbül.
Tutub hər xar əli bir gülbüni-növrəstə damənin,
Keçib əyyami-işrət, qüssədən əfkardır bulbül.
Pərü balı şikəstə, Natəvani-zarü dilxəstə,
Yetibdir canə qəmdən, talibi-qəmxardır bulbül.

Zəmanə saldı əcəb möhnəti məlalə məni,
O mahrudən iraq verdi qəm zəvalə məni.
Tükəndi tabü təvan, ey xudayi-ləmyəzəli!
Ya tez bu canımı al, ya yetir vüsalə məni!
Sənə nə qədri dedim, rəhm qıl mənə, getmə!
Gəl indi gör ki, fəraqın salıb nə halə məni!
Rəvadı təngə gətirsin bu ahü nalə məni?
Alıbdı əqlimi sərdən, qərarımı dildən,
Edib bəlayə fələk, gör necə həvalə məni.
Təəccübəm ki, nəçün rəhmə gəlmədin, zalım?!

Fəraq oduna yaxıb salmısan bu halə məni.

Fəraq ilə işimi ahu zar edən sən idin!
Yıxan bu qəlbim evin, tarü mar edən sən idin!
Sənin yolunda bəlalar qəbul edən mən idim,
Mənim xilafıma hicr ixtiyar edən sən idin!
Sirişki-çəşmimi hər kəs görə bilər derdim,
Bu sirri aləm əra aşikar edən sən idin!
Məni bu qəm yükünü çəkməyə rəva bildin,
Salıb mələmətə, həm .şərmsar edən sən idin!
Xəzani-hicrdən asudə, vəsldən xoşdil,
Fəzayi-könlümü rəşki-bahar edən sən idin!
Qübari-xatiri-qeyr olduğum, küdurət imiş,
Salıb ayaqa vücudum qübar edən sən idin!
Səbəb nə oldu ki, peymanü əhdi sındırdın?
Vəfavü əhdə əzəl etibar edən sən idin!
Bu qəmli könlümü gəh şad edən vüsalindən,
Qəmi-fəraqlə, gahi fikar edən sən idii!
Gələndə mürği-dilim qəm çölündə pərvazə,
Xədəngi-qəmzə ilə həm şikar edən sən idin!
Dəmadəm ah çəkib yanmışam fəraqində,
Məni bu rəncü bəlayə düçar edən sən idin!
Tükəndi ömr, driğa, qəmi-fəraqində,
Ümidi-vəslə məni intizar edən sən idin!
Əzizi-aləm idi Natəvan vüsalinlə,
Çəkib məzəlləti-hicranə, xar edən sən idin!

Bahar əyyamıdır, açıldı güllər, ey cavan sənsiz!
Təəccübdür, nədən divanə olmaz Natəvan sənsiz?
Şamadət eyləyir düşmən mənə hər dəm və hər saət,

Məraz artır dəmadəm, varə-varə, hər zaman sənsiz.
Nə ümidim vüsalə, nə fəraqə tabü taqət həm,
Gözümdə tirəvü tar oldu, billah, bu cahan sənsiz,
Sən əyləş hur ilə, eylə həmişə eyşü işrət kim,
Dəmadəm mən çəkim, dildən edim ahü fəğan sənsiz.
Yetişməz başə, Abbas, ömrüm axır bir tamam olsun,
Keçər hər bir dəqiqə ildən artıq, ələman sənsiz.
Bu gün eydi-şərif oldu, məgər sən bixəbərsənmi?
Güman etmə ki, işrət içrə əylənsin anan sənsiz.
Güli-ruyindən ayrı neylərəm mən gülsitan seyrin?
Edər bülbül kimi nalə bu zarü Natəvan sənsiz.

Fələk rənginə bənzər bu bənövşə,
Tutub səhraları hərsu, bənövşə!
Neçün gülşənlərin tərkini qılıbsan?
Düşübsən çöllərə dilcu, bənövşə!
Belə qəddin bükülmüş, pirlər tək,
Deyirsən sübhü şam «yahu», bənövşə!
Səni şövqü bahar aşüftə qılmış,
Çəkər aşiq olan qayğ, bənövşə!
Dilər ətrin könül badi-səbadan,
O zülfi-yar tək xoşbu, bənövşə!

Hamı çirağləri rövşən qırlar axşamlar,
Evi silib-süpürüb yer salarlar axşamlar.
Gecə qaranlıq ola, yar-yarın axtaracaq,
Küçə-küçə dolanıb oynayarlar axşamlar.
Rəfiq olan eyləyir bir-birin xudahafiz,
Evə qonaq gələ, saxlayarlar axşamlar.
Şikayət eyləmə, Xurşid, xudayə şükr eylə,
Qəribi dəhrdə yalqız qoyarlar axşamlar.

Bilin yaran, bu dünyadə hərə bir kar ilən oynar!
Kimi xanənişin olmuş, kimi bazarilən oynar,
Kimi təxti-mürəssədə, başında taci-şahanə,
Kimi zindan içində əl-ayağı dar ilən oynar.
Kimi talibdi dünyayə, kimi aşiqdi üqbayə,
Kimi sazə, kimi nazə, kimi tək tar ilən oynar.
Kimi Məcnun sorağində, kimi Leyla fərağində,
Kimi yarın üzərində yatan şahmar ilən oynar.
Kimisi şadü xürrəmdir, kimi leylü nəhar ağlar,
Fələk də sərgiran olmuş Xurşidi-zar ilən oynar.

Salıb məni qəmü eşqin bir özgə hala, balam,
Gözünlə görməyəsən gəlməzəm xəyalə, balam.
Tamam xəlq edər Kəbəyi-xudayə sücud,
Əyibdi qibleyi-qaşın məni şimalə, balam.
Siyəhpuş oluban dil qalıbdı zülfündə,
Yəqin kəminə yatıb arizində xalə, balam.
Şikayəti-qəmi-hicrini birbəbir edərəm,
Yetişsə bir də əlim daməni-vüsalə, balam.
Könüldü çeşmeyi-zarilə Natəvanın axan,
Onu cövrin əridib döndərib zülalə, balam,
Pünhan baxmağında genə bir fitnə meyli var,
Hiç aşına dəgil bana biganə gözlərin.

Əya Nəvvab, valayi-suxəndan,
Yetişdi naməniz, dilşad oldum.
Qəmu ənduh firavan idi, amma
Bihəmdullah genun azad oldum.
Sərasər şəriniz əz ruyi-hikmət,
Qamu məzmunları mehrü məhəbbət
Möhubbə rəhməti ədvanə zillət,
Bu şirin ləhcəyə mötad oldum.
Sizə lütfi-xuda olsun muraqib,
Əta qılsın dəxi əla məratib.
Yetə bədxahə gər əşhabı-saqib,
Xərab olsam da gər, abad oldum.
Qəmi-əyyamidən çox natəvanəm,
Əliləm, naxoşam, əfsordə canəm,
Bu tətildən özüm də bədgumanəm,
Məgər kuhi-qəmə Fərhad oldum.
Unutma sən duadan Natəvanı,
Əlilü naxoşu əfsordə canı.
Cənabından səva yoxdur gümanı,
Əgər yaddan çıxam, bərbad oldum. [1]

[İstinad 1: Nəvvabın məktubuna cavabdır.]

Kitabın içindəkilər

Səhərgəh nagahan gördüm dili-zarım nihan ağlar,
Yıxıb bu könlüm evin, eyləyib viran, getmə
Xöcəstə bülbüli-xoşnitq, xoşzəban, getmə!
Kəcrəvişdir bu asiman, əfsus!
Mənə bədtərdi düzəxdən, əzizim, gülsitan sənsiz!
Keçibdi mövsimi-gül, getdi növbahar, əfsus!
OĞLUM ÜÇÜN
Özün eşq atəşinə vurmağa dilşad pərvanə
Nədəndir səndə əylənməz güli-dövrən, xuda hafiz.
Qoyubdur intizarında, neçin gəlməz, neçin gəlməz?
O müjgani-siyəh-novkin xədəngi-yarə bənzətdim.
Dilbəra, dərdi-dilimdən belə ünvan etdim
Varımdı sinədə dərdü qəmi-nihan, ölürəm,

Əgərçi xoşdu mənə ətri, həm səfası gülün
Olmuşam dəhri-bəla içrə bu gün divanə mən,
Könül, qanın gözümdən navaki-qəməzən rəvan eylər,
Ey güli-susən, səni bir natəvan çəkmiş mægər
Nə mən olaydım, ilahi, nə də bu aləm olaydı
Yenə ya rəb, nə qəmgindir mənim bu şad olan könlüm
Nədir murad. fələk etməz imtahan tərkin
Hicrin edibdi könlümü bərbad, ağlaram
Hicran ilə kim, daməni-qəm dəstrəsimdir
Şuri-eşqin başıma axırı sövda gətirir
Rəqib töhməti etdi məni cüda, ey dust!
Səninlə, ey buti-məhruy, mehriban mən idim
Nə oldu bülbulə kim, qıldı gülsitan tərkin?
Firiştətələti məhruyi xoşliqa, getmə!
Ey əhli-dil, Fənanı qoyun barı ağlasın
Bilən bu dərdimi yoxdur bu halətdə, bu halətdə
Ey dust, yararmı böylə iqrar?
Nə ev xəyalı nə də fikri-aşiyənə mənə
Səni kimdir sevən bica, qərənfil?
Dilbəra, dərdi-dilimdən belə ünvan etdim
Müşküldür, mən kənarə düşəm kuyi-yardən
Nə yaxşı munis idi, heyf, nəgəhan getdi
Nə güldür kim, qəmində ömrədən bizardır bulbul?
Zəmanə saldı əcəb möhnəti məlalə məni
Fəraq ilə işimi ahu zar edən sən idin
Bahar əyyamıdır, açıldı güllər, ey cavan sənsiz
Fələk rənginə bənzər bu bənövşə
Hamı çirağləri rövşən qırlarlar axşamlar
Bilin yaran, bu dünyadə hərə bir kar ilə oynar
Salıb məni qəmi eşqin bir özgə hala, balam
Əya Nəvvab, valayi-suxəndan